

ZAKON O STARŠEVSKEM VARSTVU
IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH (ZSDP-1)

© Uradni list Republike Slovenije, 2014. Vse pravice pridržane.

Brez pisnega dovoljenja založnika je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki. Tako ravnanje je, razen v primerih iz 46. do 57. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, kršitev avtorske pravice.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

347.63(497.4)(094.5)

331.5(497.4)(094.5)

SLOVENIJA. Zakoni itd.

Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1) : z uvodnimi pojasnili dr. Grege Strbana in dr. Barbare Kresal ter stvarnim kazalom dr. Luke Tičarja. - 1. natis. - Ljubljana : Uradni list Republike Slovenije, 2014. - (Zbirka predpisov / Uradni list Republike Slovenije)

ISBN 978-961-204-529-6

274527488

URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE

ZAKON
O STARŠEVSKEM VARSTVU
IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH
(ZSDP-1)

z uvodnimi pojasnili

dr. Grege Strbana in dr. Barbare Kresal

ter

stvarnim kazalom

dr. Luke Tičarja

LJUBLJANA 2014

VSEBINA

UVODNA POJASNILA K ZSDP-1	15
1. UVODNO (G. Strban)	15
2. MEDNARODNA UREDITEV IN UREDITEV V PRAVU EU (B. Kresal)	18
2.1. Mednarodna organizacija dela (MOD) (B. Kresal)	19
2.1.1. <i>Konvencija MOD št. 183 o varstvu materinstva</i> (B. Kresal)	20
2.1.2. <i>Konvencija MOD št. 102 o minimalnih normah</i> <i>socialne varnosti</i> (G. Strban)	23
2.2. Svet Evrope (SE) (B. Kresal)	23
2.2.1. <i>Evropska socialna listina (spremenjena)</i> (G. Strban, B. Kresal)	24
2.2.2. <i>Evropski kodeks socialne varnosti</i> (G. Strban)	26
2.3. Evropska unija (EU) (B. Kresal)	27
2.3.1. <i>Direktiva 92/85/EGS o varstvu nosečih delavk</i> <i>in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo</i> (B. Kresal)	28
2.3.2. <i>Direktiva 2010/18/EU o starševskem dopustu</i> (B. Kresal)	30
2.3.3. <i>Direktiva 2006/54/ES o uresničevanju načela</i> <i>enakih možnosti ter enakega obravnavanja</i> <i>moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem</i> <i>delu (preoblikovano)</i> (B. Kresal)	33
2.3.4. <i>Direktiva 2010/41/EU o uporabi načela enakega</i> <i>obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo</i> <i>samostojno dejavnost</i> (G. Strban)	33

2.3.5. Uredba 883/2004/ES o koordinaciji sistemov socialne varnosti (G. Strban)	33
2.4. Dvostranski in večstranski sporazumi o socialni varnosti (G. Strban)	36
3. USTAVNE VREDNOTE STARŠEVSKEGA VARSTVA IN DRUŽINSKIH PREJEMKOV (G. Strban, B. Kresal)	38
4. ZAVAROVANJE ZA STARŠEVSKO VARSTVO (G. Strban)	41
4.1. Socialno zavarovalno razmerje (G. Strban)	42
4.2. Krog zavarovanih oseb (G. Strban)	43
4.3. Nosilec zavarovanja za starševsko varstvo (G. Strban)	45
4.4. Financiranje zavarovanja za starševsko varstvo (G. Strban) ...	45
4.5. Pravica do dopusta (B. Kresal)	47
4.5.1. <i>Novo poimenovanje</i> (B. Kresal)	47
4.5.2. <i>Pomen dopusta, povezanega s starševstvom</i> (B. Kresal) ...	49
4.5.3. <i>Bistvena vprašanja ureditve dopusta, povezanega s starševstvom</i> (B. Kresal)	50
4.5.4. <i>Materinski dopust</i> (B. Kresal)	52
4.5.5. <i>Očetovski dopust</i> (B. Kresal)	53
4.5.6. <i>Starševski dopust</i> (B. Kresal)	54
4.6. Pravica do nadomestila (G. Strban)	56
4.6.1. <i>Upravičenci</i> (G. Strban)	57
4.6.2. <i>Osnova za odmero nadomestila</i> (G. Strban)	58
4.6.3. <i>Višina nadomestila</i> (G. Strban)	60
4.6.4. <i>Trajanje pravice do nadomestila</i> (G. Strban)	62
4.6.5. <i>Nadomestilo v času odmora za dojenje</i> (B. Kresal)	63
4.7. Pravica staršev do krajšega delovnega časa in plačila prispevkov (B. Kresal)	63
4.7.1. <i>Krajši delovni čas kot eden od ukrepov za lažje usklajevanje poklicnih in družinskih obveznosti</i> (B. Kresal)	64
4.7.2. <i>Pravica do krajšega delovnega časa zaradi starševstva</i> (B. Kresal)	65
4.7.3. <i>Plačilo prispevkov za socialno varnost</i> (G. Strban)	66

5. DRUŽINSKI PREJEMKI (G. Strban)	68
5.1. Enostransko socialnopravno razmerje (G. Strban)	69
5.2. Starševski dodatek (B. Kresal)	70
5.3. Pomoč ob rojstvu otroka (B. Kresal)	71
5.4. Otroški dodatek (G. Strban)	71
5.4.1. <i>Upravičenci</i> (G. Strban)	72
5.4.2. <i>Višina otroškega dodatka</i> (G. Strban)	73
5.4.3. <i>Trajanje pravice do otroškega dodatka</i> (G. Strban)	75
5.5. Dodatek za veliko družino (G. Strban)	75
5.6. Dodatek za nego otroka (B. Kresal)	76
5.7. Delno plačilo za izgubljeni dohodek (B. Kresal)	76
6. POSTOPEK UVELJAVLJANJA IN VARSTVA PRAVIC (G. Strban)	77
6.1. Odločanje o pravicah (G. Strban)	78
6.2. Izplačevanje nadomestil in družinskih prejemkov (G. Strban)	80
7. NADZOR, EVIDENCE IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV (B. Kresal)	81
8. KAZENSKÉ DOLOČBE (B. Kresal)	81
9. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE (G. Strban, B. Kresal)	82
10. SKLEPNO (G. Strban, B. Kresal)	83
Literatura	85

ZAKON O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH (ZSDP-1) (Uradni list RS, št. 26-1068/14)	89
--	----

Prvi del: SPLOŠNE DOLOČBE (1. do 7. člen)	89
Vsebina zakona (1. člen)	89
Prenos direktive (2. člen)	89
Vrste pravic (3. člen)	90
Temeljni načeli zavarovanja (4. člen)	90

	Pomen posameznih pojmov (5. člen)	90
	Zdravniške komisije (6. člen)	91
	Sredstva za izvajanje zakona (7. člen)	91
Drugi del: ZAVAROVANJE ZA STARŠEVSKO VARSTVO		
	(8. do 61. člen)	92
I.	poglavje: ZAVAROVANCI IN PRISPEVKI ZA STARŠEVSKO VARSTVO (8. do 14. člen)	92
	Zavarovanci za starševsko varstvo (8. člen)	92
	Prispevki za starševsko varstvo (9. člen)	93
	Osnova za plačilo prispevkov (10. člen)	93
	Zavezanci za plačilo prispevkov zavarovanca (11. člen)	94
	Zavezanci za plačilo prispevkov delodajalca (12. člen)	94
	Pobiranje prispevkov (13. člen)	95
	Pravice iz zavarovanja za starševsko varstvo (14. člen)	95
II.	poglavje: PRAVICA DO DOPUSTA (15. do 39. člen)	95
1.	Splošne določbe o dopustu (15. do 18. člen)	95
	Vrste dopusta (15. člen)	95
	Pravica do dopusta (16. člen)	96
	Dolžnosti delodajalcev (17. člen)	96
	Obveščanje delodajalca (18. člen)	96
2.	Materinski dopust (19. do 24. člen)	96
	Pravica do materinskega dopusta (19. člen)	96
	Prenehanje pravice do materinskega dopusta (20. člen)	97
	Način izrabe materinskega dopusta (21. člen)	97
	Pravica očeta do materinskega dopusta (22. člen)	97
	Pravica druge osebe do materinskega dopusta (23. člen)	98
	Obveščanje delodajalca (24. člen)	98
3.	Očetovski dopust (25. do 28. člen)	99
	Pravica do očetovskega dopusta (25. člen)	99
	Prenehanje pravice do očetovskega dopusta (26. člen)	99
	Način izrabe očetovskega dopusta (27. člen)	99

	Pravica osebe, ki dejansko neguje in varuje otroka do očetovskega dopusta (28. člen)	100
4.	Starševski dopust (29. do 39. člen)	101
	Pravica do starševskega dopusta (29. člen)	101
	Izjeme od neprenosljivosti starševskega dopusta (30. člen)	102
	Prenehanje pravice do starševskega dopusta (31. člen)	102
	Kasneje ugotovljeno zdravstveno stanje otroka (32. člen)	103
	Dogovor o izrabi starševskega dopusta (33. člen)	103
	Način izrabe starševskega dopusta (34. člen)	104
	Omejitve načina izrabe starševskega dopusta (35. člen)	104
	Način izrabe prenesenega dopusta za nego in varstvo otroka (36. člen)	105
	Rok obveščanja delodajalca (37. člen)	105
	Pravica druge osebe do starševskega dopusta (38. člen)	105
	Pravica posvojiteljev do starševskega dopusta (39. člen)	105
III.	poglavje: PRAVICA DO NADOMESTILA (40. do 49. člen)	106
	Vrste nadomestila (40. člen)	106
	Pravica do nadomestila (41. člen)	106
	Trajanje pravice do nadomestila(42. člen)	107
	Osnova za izračun nadomestila (43. člen)	107
	Izjeme pri določitvi osnove za izračun nadomestila (44. člen)	109
	Plačevanje prispevkov za socialno varnost v času prejemanja nadomestila (45. člen)	109
	Najvišje in najnižje izplačilo nadomestila (46. člen)	110
	Višina nadomestila (47. člen)	110
	Prenehanje pravice do nadomestila (48. člen)	110
	Nadomestilo v času odmora za dojenje (49. člen)	111
IV.	poglavje: PRAVICA STARŠEV DO KRAJŠEGA DELOVNEGA ČASA IN DO PLAČILA PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST ZARADI STARŠEVSTVA (50. do 55. člen)	111
	Pravica staršev do krajšega delovnega časa (50. člen)	111
	Uporaba prejšnjega člena v primeru samostojne dejavnosti (51. člen)	112

	Plačilo prispevkov v primeru štirih ali več otrok (52. člen)	113
	Primeri, ko pravica ne pripada (53. člen)	113
	Prenehanje pravice (54. člen)	114
	Pravica druge osebe (55. člen)	114
V.	poglavje: POSTOPEK UVELJAVLJANJA PRAVIC IZ ZAVAROVANJA ZA STARŠEVSKO VARSTVO	
	(56. do 61. člen)	114
	Uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek (56. člen) . . .	114
	Odločanje o pravicah (57. člen)	114
	Krajevna pristojnost (58. člen)	115
	Izvršilni predpis (59. člen)	115
	Roki za uveljavljanje pravic (60. člen)	115
	Odločanje centra (61. člen)	117
	Tretji del: PRAVICA DO DRUŽINSKIH PREJEMKOV	
	(62. do 97. člen)	117
I.	poglavje: VRSTE DRUŽINSKIH PREJEMKOV (62. člen)	117
	Vrste družinskih prejemkov (62. člen)	117
II.	poglavje: STARŠEVSKI DODATEK (63. do 67. člen)	117
	Opredelitev in višina starševskega dodatka (63. člen)	117
	Pravica do starševskega dodatka (64. člen)	118
	Primeri, ko pravica na pripada (65. člen)	118
	Trajanje pravice do starševskega dodatka (66. člen)	119
	Prenehanje pravice do starševskega dodatka (67. člen)	119
III.	poglavje: POMOČ OB ROJSTVU OTROKA (68. in 69. člen) . . .	119
	Opredelitev in višina pomoči ob rojstvu otroka (68. člen)	119
	Pravica do pomoči ob rojstvu otroka (69. člen)	120
IV.	poglavje: OTROŠKI DODATEK (70. do 76. člen)	120
	Opredelitev otroškega dodatka (70. člen)	120
	Uporaba določb zakona, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev (71. člen)	120
	Izjemna višina otroškega dodatka (72. člen)	121

	Pravica do otroškega dodatka (73. člen)	121
	Primeri, ko pravica ne pripada (74. člen)	121
	Trajanje pravice do otroškega dodatka (75. člen)	122
	Prenehanje pravice do otroškega dodatka (76. člen)	122
V.	poglavje: DODATEK ZA VELIKO DRUŽINO (77. in 78. člen)	122
	Opredelevitev in višina dodatka za veliko družino (77. člen)	122
	Pravica do dodatka za veliko družino (78. člen)	123
VI.	poglavje: DODATEK ZA NEGO OTROKA (79. do 82. člen)	123
	Opredelevitev in višina dodatka za nego otroka (79. člen)	123
	Pravica do dodatka za nego otroka (80. člen)	124
	Primeri, ko pravica ne pripada (81. člen)	124
	Trajanje pravice (82. člen)	124
VII.	poglavje: DELNO PLAČILO ZA IZGUBLJENI DOHODEK (83. do 86. člen)	125
	Opredelevitev in višina delnega plačila za izgubljeni dohodek (83. člen)	125
	Pravica do delnega plačila za izgubljeni dohodek (84. člen)	126
	Primeri, ko pravica ne pripada (85. člen)	126
	Trajanje pravice (86. člen)	126
VIII.	poglavje: POSTOPEK UVELJAVLJANJA PRAVIC DO DRUŽINSKIH PREJEMKOV (87. do 97. člen)	127
	Uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek (87. člen) ...	127
	Odločanje o pravici (88. člen)	127
	Pristojnosti centra (89. člen)	127
	Krajevna pristojnost (90. člen)	128
	Izvršilni predpis (91. člen)	128
	Rok za uveljavljanje pravice do starševskega dodatka (92. člen) ...	128
	Rok za uveljavljanje pravice do pomoči ob rojstvu otroka (93. člen)	128
	Rok za uveljavljanje pravice do otroškega dodatka (94. člen) ...	129
	Rok za uveljavljanje dodatka za veliko družino (95. člen)	129
	Rok za uveljavljanje pravice do dodatka za nego otroka (96. člen)	129

	Rok za uveljavljanje pravice do delnega plačila za izgubljeni dohodek (97. člen)	130
	Četrty del: (98. do 122. člen)	130
I.	poglavje: IZPLAČEVANJE NADOMESTIL IN DRUŽINSKIH PREJEMKOV (98. in 99. člen)	130
	Rok izplačevanja (98. člen)	130
	Materialna oblika družinskih prejemkov (99. člen)	130
II.	poglavje: USKLAJEVANJE PREJEMKOV (100. člen)	131
	Usklajevanje zneskov (100. člen)	131
III.	poglavje: POVRNITEV ŠKODE (101. in 102. člen)	131
	Obveznost sporočanja sprememb (101. člen)	131
	Neupravičeno pridobljena premoženjska korist (102. člen)	132
IV.	poglavje: NADZOR (103. člen)	132
	Nadzor nad izvajanjem zakona (103. člen)	132
V.	poglavje: EVIDENCE IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV (104. do 110. člen)	133
	Namen zbiranja podatkov (104. člen)	133
	Vrste zbirk podatkov (105. člen)	133
	Vsebina zbirk podatkov (106. člen)	134
	Obdelovanje podatkov (107. člen)	139
	Dolžnost sporočanja podatkov (108. člen)	140
	Varstvo podatkov (109. člen)	142
	Hramba podatkov (110. člen)	142
VI.	poglavje: KAZENSKÉ DOLOČBE (111. in 112. člen)	142
	Prekrški (111. člen)	142
	Organ za odločanje o prekrških (112. člen)	143
VII.	poglavje: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE (113. do 122. člen)	143
	Postopki v teku (113. člen)	143
	Pridobljene pravice (114. člen)	143
	Postopna uveljavitev pravice do očetovskega dopusta (115. člen)	144

Uporaba določb zakona, ki ureja uravnoteženje javnih financ (116. člen)	146
Uporaba izrazov (117. člen)	146
Rok za izdajo podzakonskih predpisov (118. člen)	146
Prenehanje veljavnosti zakona (119. člen)	146
Prenehanje veljavnosti podzakonskih predpisov (120. člen) ...	147
Podzakonski predpis o pridobivanju podatkov (121. člen)	147
Uveljavitev in uporaba zakona (122. člen)	147
Stvarno kazalo	149